

Stanowisko
Zarządu Związku Miast Polskich
w sprawie

wniosków o zmianę granic miast i o przyznanie praw miejskich w 2020 roku

Na podstawie obowiązujących w zakresie, którego dotyczą wnioskowane zmiany, przepisów prawa Zarząd Związku Miast Polskich, realizując swoje uprawnienia wynikające z art. 84 ustawy o samorządzie gminnym, wyraża następujące stanowisko:

Związek Miast Polskich przypomina, że wielokrotnie zabierał głos w kwestii zmian granic miast, zwłaszcza tych, których rozwój został sztucznie ograniczony przez przypadkowo poprowadzone granice administracyjne. Wobec braku kilkakrotnie postulowanych zmian w przepisach przypominamy, że te, które obecnie obowiązują, **nie uwzględniają w żadnym stopniu wymogów zintegrowanego prowadzenia polityki rozwoju**, opisanego w strategicznych dokumentach rządowych (SOR, KSRR) i znajdującego odzwierciedlenie w ostatnich zmianach ustawowych.

Związek dostrzega potrzebę systemowych zmian w obowiązujących w tych sprawach przepisach prawa, z tym, że zmiany te powinny respektować następujące zasady:

- a) zasadniczym kryterium podejmowania decyzji w sprawach zmiany granic, którego nie ma w obecnych przepisach, powinny być – zgodnie z Konstytucją – uwarunkowania zrównoważonego rozwoju;
- b) zasadnicze znaczenie w procesie konsultacji społecznych powinna mieć opinia mieszkańców obszaru, którego dotyczy projektowana zmiana granic;
- c) trzeba określić zasady kontynuacji spraw prowadzonych na obszarze objętym zmianą granic;
- d) decyzja Rady Ministrów w tym zakresie – podobnie jak wiele innych, dotyczących konkretnych jednostek samorządu terytorialnego – powinna podlegać kontroli sądów administracyjnych, zgodnie z postanowieniem sygnalizacyjnym Trybunału Konstytucyjnego S1/19 z dnia 12 czerwca 2019 r.

Zarząd Związku przypomina jednocześnie specyficzną sytuację miast sztucznie administracyjnie oddzielonych od swego otoczenia, bardzo często ściśle wzdłuż linii zabudowy miejskiej, jaka istniała w dniu podejmowania decyzji o przebiegu granic, kilkadziesiąt lat temu. Dotyczy to szczególnie niektórych dużych miast, a także wszystkich miast otoczonych przez tzw. gminy obwarzankowe, najczęściej mające siedziby w tych miastach i korzystające z ich infrastruktury. Zmiany granic w tych przypadkach rodzą liczne konflikty, które nie mają żadnego uzasadnienia merytorycznego, za to budzą niepotrzebne emocje. Zasadniczo odmienna jest zmiana granic miast w obrębie gmin miejsko-wiejskich, która zachodzi co roku w sposób niemal niezauważalny (w r. 2020 aż 13 wniosków), ponieważ nie ingeruje ona w zasadniczy podział terytorialny. Te miasta mogą bezkonfliktowo zmieniać swoje granice, kierując się wyłącznie uwarunkowaniami rozwoju lokalnego. Wzywamy ponownie do systemowej korekty zasadniczego podziału terytorialnego kraju w tym zakresie, zgodnie z wieloma rzeczowymi argumentami, sformułowanymi np. przez prof. Przemysława Śleszyńskiego.

I. W sprawach dotyczących zmiany granic miast i gmin:

1. Wniosek miasta Włocławek

Związek popiera wniosek miasta Włocławek, ponieważ umożliwi on realizację w ramach układu ulic miejskich ważnej dla płynności i bezpieczeństwa ruchu drogowego inwestycji w ciągu drogi wylotowej z miasta. Na wnioskowanym obszarze nikt nie mieszka, ani też nie ma on istotnego znaczenia ekonomicznego dla gminy Włocławek.

2. Wniosek miasta Puck

Związek zdecydowanie wspiera wniosek Pucka – miasta, które jest sztandarowym przykładem sytuacji, omówionej we wstępie stanowiska. Jego obecne granice administracyjne zostały ustanowione 30 lat temu, dokładnie wzdłuż ówczesnej linii zabudowy tkanką miejską. Wniosek miasta Pucka dotyczy obszarów, które już dziś stanowią w sposób oczywisty kontynuację zwartej zabudowy miejskiej (w załączeniu mapa):

- osiedle Połczyno Bis przylega bezpośrednio do granicy miasta, a od wsi Połczyno w gminie wiejskiej jest oddzielone kilometrowym pasem pól;

- osiedle Celbówko (część obrębu Brudzewo) bezpośrednio przylega do granicy miasta;
- osiedle Akacyjny Zakątek (część obrębu Bładzikowo) bezpośrednio przylega do granicy miasta, będąc jednocześnie wyraźnie oddzielone od wsi Bładzikowo, która wg wniosku pozostaje w gminie wiejskiej;
- zabudowa części obrębu Żelistrzewo, wzdłuż ulicy Puckiej, to ewidentne continuum zwartej zabudowy miejskiej, w której znajdują się m.in. miejskie instytucje.

3. Wniosek miasta **Dęblin**

Wniosek w sposób oczywisty zasługuje na uwzględnienie. Dotyczy obszaru gminy Stężycza, bezpośrednio przylegającego do granicy miasta Dęblin, na którym miasto zainwestowało w nowoczesną oczyszczalnię ścieków, *nota bene* obsługującą także gminę Stężycza. Zwiększona po modernizacji wartość budowli oczyszczalni spowoduje dwu i półkrotny wzrost podatku od nieruchomości, płaconego gminie Stężycza, co istotnie wpłynie na ceny ścieków dla mieszkańców. Po zmianie granic Dęblin będzie mógł skorzystać wobec własnego przedsiębiorstwa z władztwa podatkowego i dostosować wysokość podatku do opłaty za odbiór ścieków.

4. Wniosek miasta **Zielona Góra**

Wniosek w sposób oczywisty zasługuje na uwzględnienie. Dotyczy wzajemnej wymiany obszarów między miastem a gminą Świdnica, wymuszonej ustalonym przebiegiem południowej obwodnicy miasta. W jej wyniku sposób zarządzania nieruchomościami w przebiegu obwodnicy zostanie ujednoczony.

5. Wniosek miasta **Krosna**

Po raz drugi popieramy złożony ponownie wniosek miasta Krosna, związany z budową łącznika drogowego z drogą ekspresową S19. Został on uzgodniony z dwoma zainteresowanymi gminami (Krościenko Wyżne i Miejsce Piastowe), a także z innymi gminami z obszaru funkcjonalnego Krosna, które podjęły współpracę na rzecz zintegrowanego rozwoju gospodarczego całej aglomeracji. Jest też pozytywna opinia powiatu.

6. Wnioski miasta **Rzeszowa**

Związek popiera wnioski Rzeszowa, dotyczące sołectwa Pogwizdów Nowy (pozytywna opinia wojewody) z gminy Głogów Małopolski oraz sołectwa Malawa z gminy Krasne (negatywna opinia wojewody). Zaznaczamy, że opinia wojewody w tym drugim wypadku jest niezrozumiała, ponieważ mieszkańcy Malawy w konsultacjach społecznych w zdecydowanej większości opowiedzieli się za przyłączeniem do Rzeszowa.

II. W sprawach dotyczących nadania praw miejskich:

Zarząd Związku popiera większość wniosków w sprawie nadania miejscowościom będącym siedzibami gmin statusu miasta, w tym zwłaszcza tym – jak np. Solec nad Wisłą – które prawa miejskie posiadały, lecz utraciły je wskutek represji za postawę patriotyczną w czasie powstania styczniowego.

Jednocześnie zdecydowanie negatywnie opiniujemy wniosek miejscowości Skarbimierz-Osiedle. Miejscowość ta to przylegająca bezpośrednio do granic miasta Brzeg była sowiecka jednostka wojskowa, która ma niemal identyczny charakter jak osiedle Bagicz (Podczele), będące dziś częścią miasta Kołobrzeg. Także osiedle Skarbimierz to w sposób oczywisty część miasta. W dodatku miejscowość jest obecnie siedzibą gminy obwarzankowej, która jeszcze w roku 2001 nosiła nazwę Brzeg i miała swoją siedzibę w mieście. Zdaniem Związku Miast Polskich gmina ta powinna zostać połączona z gminą miejską Brzeg.

Śrem, 3 lipca 2020 r.

Za Zarząd
(-) Zygmunt Frankiewicz
PREZES ZWIĄZKU

Załącznik – mapa dot. wniosku miasta Puck

